

Slovenská republika

INFORMAČNÁ KARTA O KRAJINE

2018

HLAVNÝ VÝVOJ V OBLASTI MIGRÁCIE A MEDZINÁRODNEJ OCHRANY VRÁTANE NAJNOVŠÍCH ŠTATISTÍK

LEGÁLNA MIGRÁCIA A MOBILITA

PODPORA LEGÁLNYCH MIGRAČNÝCH KANÁLOV

Prijatie **Stratégie pracovnej mobility cudzincov v Slovenskej republike** predstavuje kľúčovú zmenu v roku 2018 v oblasti legálnej migrácie. Jej cieľom je zefektívniť, urýchliť a spružniť systém upravujúci vstup a pobyt **štátnych príslušníkov tretích krajín za účelom zamestnania** a to najmä v profesiách s identifikovaným nedostatkom pracovnej sily.

Novelami zákona o pobyte cudzincov a zákona o službách zamestnanosti SR v roku 2018 sa zaviedli ďalšie opatrenia, ktoré majú uľahčovať zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín v SR. V roku 2018 sa do slovenskej legislatívy prevzali povinné ustanovenia európskej smernice o študentoch a výskumníkoch (EÚ 2016/801)¹.

EKONOMICKÁ MIGRÁCIA

Zákon o službách zamestnanosti bol s cieľom prispieť k riešeniu nedostatku pracovnej sily novelizovaný nasledovne:

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2016/801/EÚ o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdiá, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair. Dostupné na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=OJ:JOL_2016_132_R_0002

KĽÚČOVÉ BODY

Stratégia pracovnej mobility cudzincov v Slovenskej republike bola prijatá s cieľom regulovať vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa chcú v krajine zamestnať.

Zákon o službách zamestnanosti bol novelizovaný tak, aby štátnym príslušníkom tretích krajín uľahčil zamestnať sa v profesiách s nedostatkom pracovnej sily.

Vláda SR schválila piaty Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 – 2023.

- Legislatívne ustanovenia na podporu zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín v profesiách s nedostatkom pracovnej sily.
- Zavedenie povinnosti vytvoriť **zoznam zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily** a každý rok ho aktualizovať. Zoznam má obsahovať prevažne dlhodobu neobsaditeľnú pracovnú pozíciu pre nízkokvalifikovaných pracovníkov.
- Zrýchlené konanie v prípade zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily² pri jednotnom povolení na pobyt a

² Celý zoznam identifikovaných pracovných miest je dostupný na: https://www.upsvr.gov.sk/sluzby-zamestnanosti/zamestnavanie-cudzincov/zoznam-zamestnani-s-nedostatkom-pracovnej-sily.html?page_id=806803

zamestnanie pre štátnych príslušníkov tretích krajín.

Stratégia pracovnej mobility cudzincov v SR zahŕňa aj ďalšie konkrétne opatrenia:

- Lehota na posúdenie žiadosti o udelenie povolenia na sezónne zamestnanie sa skracuje na 10 dní od doručenia žiadosti,
- rozšírenie možnosti vstupu na pracovný trh v prípade zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily prostredníctvom agentúr dočasného zamestnávania,
- zmena periodicity aktualizácie zoznamu zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily z ročnej na štvrtročnú.

K 1. máju 2018 sa transponovali povinné ustanovenia Smernice EÚ o študentoch a výskumných pracovníkoch. Štátni príslušníci tretích krajín sa teraz môžu hlásiť na stáž aj po ukončení vyššieho vzdelania na príslušnej inštitúcii, pričom v minulosti to bolo možné iba počas štúdia.

ZLÚČENIE RODINY

K žiadnym relevantným zmenám v roku 2018 nedošlo.

MEDZINÁRODNÁ OCHRANA A AZYL

Slovenská republika prijala novelu zákona o azyle a to najmä kvôli transpozícii ustanovení revidovanej „procedurálnej smernice“ (2013/32/EÚ), ktoré súvisia s konaním o posúdení žiadosti o medzinárodnú ochranu.

Podľa tejto novely, ktorá vstúpila do platnosti 20. júla 2018, sa okrem iného ustanovuje, že sa účastník konania, jeho zákonný zástupca alebo opatrovník môže dať zastupovať **v správnom konaní aj mimovládnu organizáciou**, ktorá poskytuje právnu pomoc cudzincom. Za mimovládnu organizáciu koná v takom prípade jej poverený zamestnanec alebo člen, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Pri posudzovaní žiadostí o udelenie azylu sa taktiež ustanovilo, že okrem stanoviska Slovenskej

informačnej služby je potrebné aj stanovisko od Vojenského spravodajstva k posúdeniu tejto žiadosti o udelenie azylu, pričom sa posudzujú len žiadosti o udelenie azylu u žiadateľov starších ako 14 rokov.

Novela **upravila aj lehoty na rozhodovanie v konaní o udelení azylu.**

- Ustanovila sa 6-mesačná lehota na rozhodnutie v konaní o azyle a upravili sa podmienky jej predĺženia,
- zaviedla sa možnosť prerušenia konania o udelenie azylu, ak vzhľadom na neistú situáciu v krajine pôvodu žiadateľa nemožno očakávať rozhodnutie v riadnych lehotách (konanie možno prerušiť najviac na 6 mesiacov, a to aj opakovane, pričom celková doba prerušenia nesmie presiahnuť 15 mesiacov). Osobe je počas tohto obdobia ponechaný status žiadateľa o azyl,
- upravila sa maximálna možná lehotana rozhodnutie v konaní o azyle na 21 mesiacov, ak došlo k prerušeniu konania v súvislosti s neistou situáciou v krajine pôvodu žiadateľa. V ostatných prípadoch je maximálnou možnou lehotou na rozhodnutie 18 mesiacov (transpozícia lehoty z čl. 31). Pred účinnosťou novely nebola maximálna lehota pre rozhodovanie upravená.

Novela **zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia** zaviedla, že osoby s poskytnutou doplnkovou ochranou (nielen azylanti) taktiež spĺňajú zákonné podmienky pre jednotlivé peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

MALOLETÍ BEZ SPRIEVODU A ĎALŠIE ZRANITEĽNÉ SKUPINY

V roku 2018 vstúpila do platnosti novela *zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele* ktorá priniesla celý rad zmien zameraných na

zvýšenie kvality výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí, napr. transformáciu detských domovov na Centrá pre deti a rodiny atď.

INTEGRÁCIA

Každoročné vyhodnocovanie kvality odpočtov sa Integračná politika SR javí ako neaktuálna a vyžaduje si komplexnú aktualizáciu. Výsledkom je zrušenie povinnosti rezortov predkladať ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny SR správu o plnení cieľov a opatrení vyplývajúcich z Integračnej politiky SR za príslušný kalendárny rok.

ŠTÁTNA PRÍSLUŠNOSŤ A JEJ ABSENCIA

Od 20. júla 2018 zákon o pobyte cudzincov nanovo zaviedol, že osoba bez štátneho občianstva môže získať trvalý pobyt na 5 rokov, nie trvalý pobyt na neobmedzený čas ako predtým.

HRANICE, SCHENGEN A VÍZA

SR pripravila v roku 2018 nový národný plán riadenia kontroly hraníc pod názvom **Národná stratégia integrovaného riadenia hraníc na roky 2019 až 2022**. Dokument stanovuje úlohy vyplývajúce pre SR v oblasti budovania európskeho integrovaného riadenia hraníc na ďalšie obdobie. Medzi týmito úlohami sú napr. ďalšie prehĺbovanie spolupráce spoločných hraničných kontrol vykonávaných slovenskými a ukrajinskými pohraničnými autoritami, výmena informácií, budovanie kapacít policajných príslušníkov a školenia, aktívna spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, atď.

NEREGULÁRNA MIGRÁCIA A PREVÁDZAČTVO

K žiadnym relevantným zmenám nedošlo.

OBCHODOVANIE S ĽUĎMI

Vláda schválila piaty **Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 – 2023**,

ktorého hlavným cieľom je zavedenie koordinovaného systému na zníženie trestnej činnosti obchodovania s ľuďmi. Zameriava sa na posilnenie existujúcich nástrojov, ktoré sa dlhoročnou praxou osvedčili, ako aj na nové nástroje v boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ktoré odrážajú nové trendy v páchaní tejto trestnej činnosti. Jeho súčasťou je **Akčný plán boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 – 2023**.

V r. 2018 vstúpilo do platnosti nové **nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 144/2018 o zabezpečení programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi**.

NÁVRAT A READMISIA

K žiadnym relevantným zmenám v roku 2018 nedošlo.

ŠTATISTICKÁ PRÍLOHA

Štatistická príloha ponúka prehľad najnovších dostupných štatistík Slovenskej republiky týkajúcich sa aspektov migrácie a medzinárodnej ochrany (2015 – 2018) vrátane pobytovej, azylu, maloletých bez sprievodu, neregulárnej migrácii, návratoch a vízach. V prípade, že štatistika je zatiaľ nedostupná, v prílohe sa pri danej položke uvádza N/A.

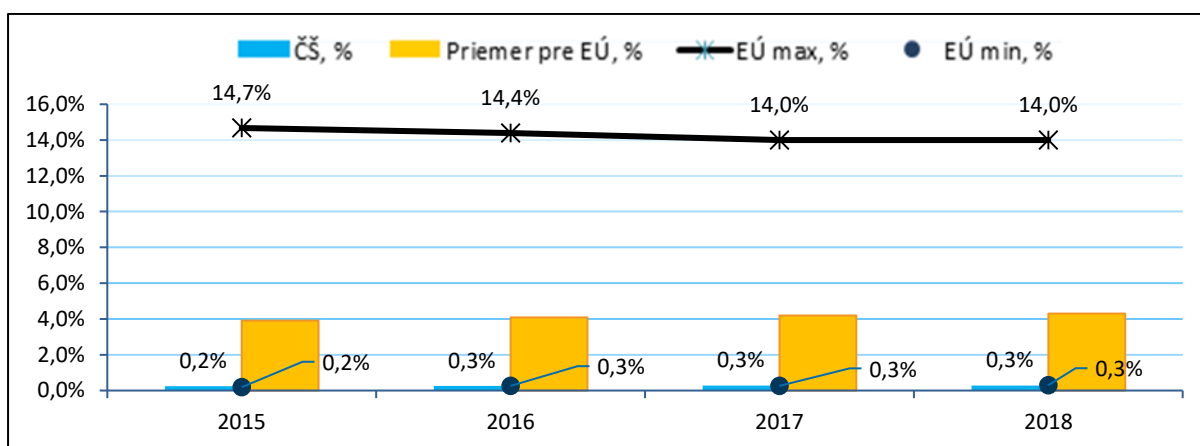
ŠTATISTICKÁ PRÍLOHA: MIGRÁCIA A AZYL V SLOVENSKEJ REPUBLIKE (2015 – 2018)

LEGÁLNA MIGRÁCIA A MOBILITA

V čase prípravy textu ešte neboli k dispozícii údaje Eurostatu za rok 2018. Štatistiku o počte prvých povolení na pobyt podľa účelu nájdete v Štatistickej prílohe k Výročnej správe o migrácii 2018 (bude publikovaná v júli 2019).

Graf č. 1: Podiel štátnych príslušníkov tretích krajín – s udeleným pobytom – v celkovej populácii Slovenskej republiky (ČŠ), priemer EÚ, maximá a minimá v EÚ (2015 – 2018)

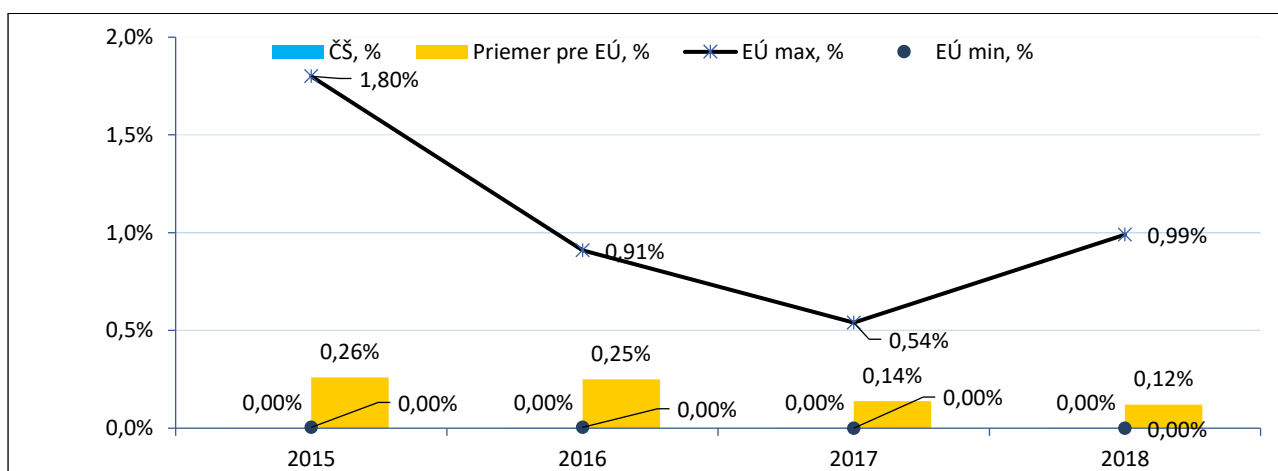

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_pop1ctz](#)), údaje získané 2. 5. 2019

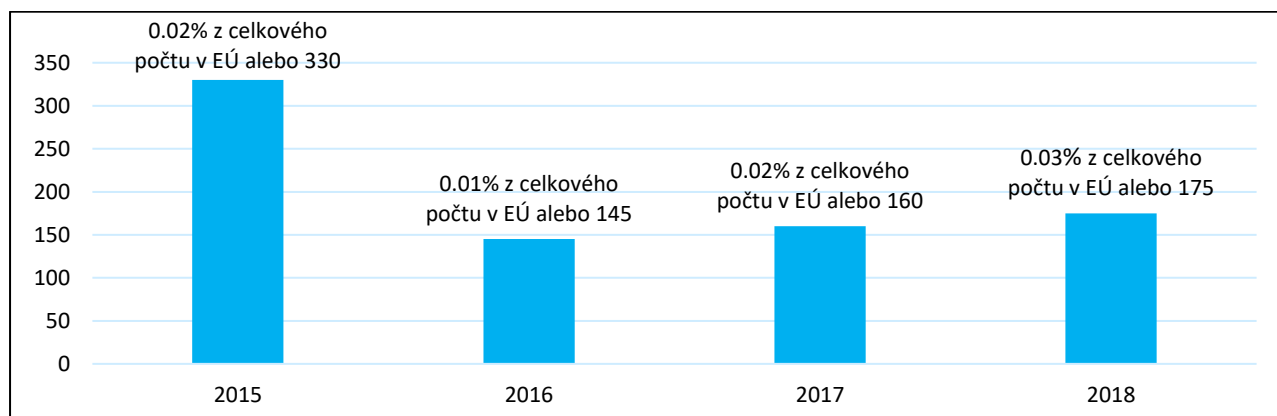
MEDZINÁRODNÁ OCHRANA A AZYL

Graf č. 2: Podiel žiadostí o udelenie azylu v celkovej populácii Slovenskej republiky (ČŠ), priemer EÚ, maximá a minimá v EÚ (2015 – 2018)

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_asyappctza](#)), údaje získané 26. 4. 2019

Graf č. 3: Počet žiadostí o udelenie azylu v Slovenskej republike ako podiel celkového počtu žiadostí v EÚ (2015 – 2018)

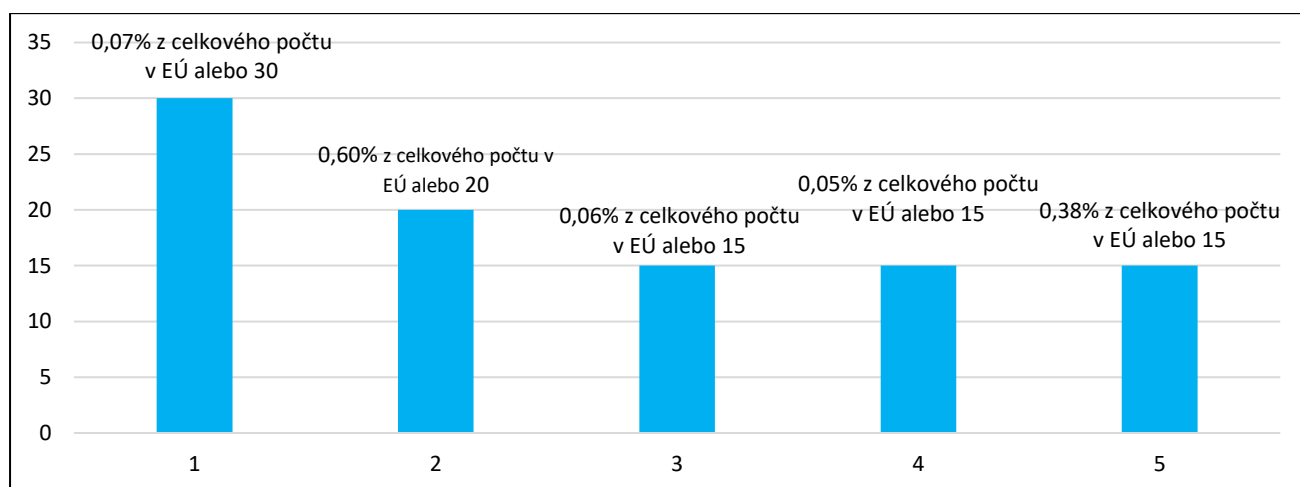
Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_asyappctza](#)), údaje získané 26. 4. 2019

Tabuľka č. 1: Žiadosti o azyl: Päť najčastejších štátnych príslušností v Slovenskej republike (2015 – 2018)

2015			2016			2017			2018		
Štátna príslušnosť	č.	% z celkového počtu v EÚ	Štátna príslušnosť	č.	% z celkového počtu v EÚ	Štátna príslušnosť	č.	% z celkového počtu v EÚ	Štátna príslušnosť	č.	% z celkového počtu v EÚ
Irak	170	52 %	Ukrajina	25	17 %	Afganistan	25	16 %	Afganistan	30	17 %
Afganistan	35	11 %	Afganistan	15	10 %	Vietnam	20	13 %	Jemen	20	11 %
Ukrajina	25	8 %	Pakistan	15	10 %	Ukrajina	10	6 %	Irán	15	9 %
Neznáma	15	5%	Irak	15	10 %	Maroko	10	6 %	Pakistan	15	9 %
Rusko, India, Sýria	10	3 %	Sýria	15	10 %	Kuba	10	6 %	Azerbajdžanská republika	15	9 %

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_asyappctza](#)), údaje získané 29. 4. 2019

Graf č. 4: Žiadosti o azyl: Päť najčastejších štátnych príslušností tretích krajín v Slovenskej republike ako podiel z celkového počtu osôb danej národnosti v EÚ (2018)

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_asyappctza](#)), údaje získané 26. 4. 2019

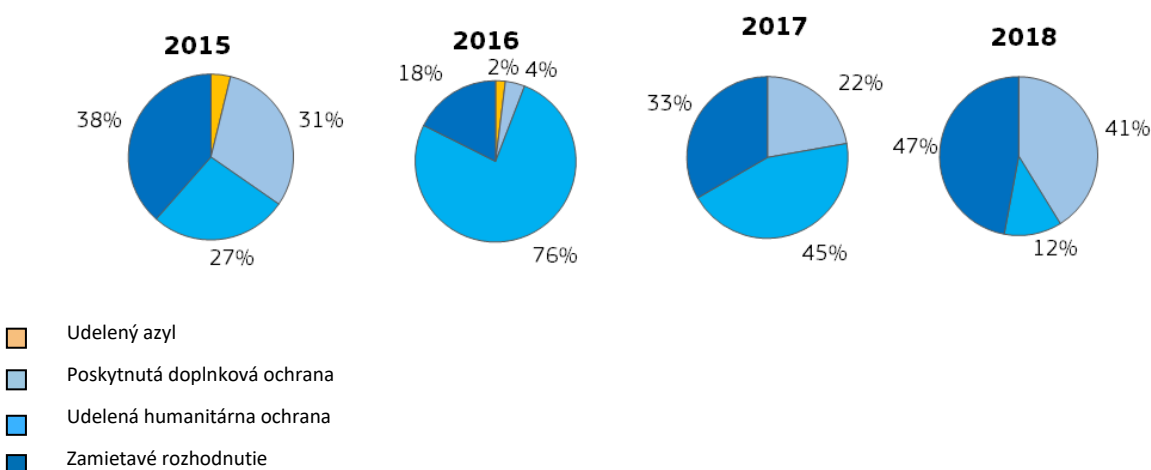
Poznámka k interpretácii údajov: Slovenská republika v roku 2018 prijala 30 žiadostí o azyl z Afganistanu, čo je 0,07 % z počtu žiadostí o azyl z Afganistanu v EÚ.

Tabuľka č. 2: Žiadosti o azyl – rozhodnutia prvej inštancie v Slovenskej republike zoradené podľa výsledku (2015 – 2018)

	Celkový počet rozhodnutí	Kladné rozhodnutia	Z nich:		Humanitárne dôvody	Zamietavé rozhodnutia
			Status utečenca	Doplnková ochrana		
2015	130	80	5	40	35	50
2016	250	210	5	10	195	45
2017	90	60	0	20	40	30
2018	80	45	0	35	10	40

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_asydcfsta](#)), údaje získané 29. 4. 2019

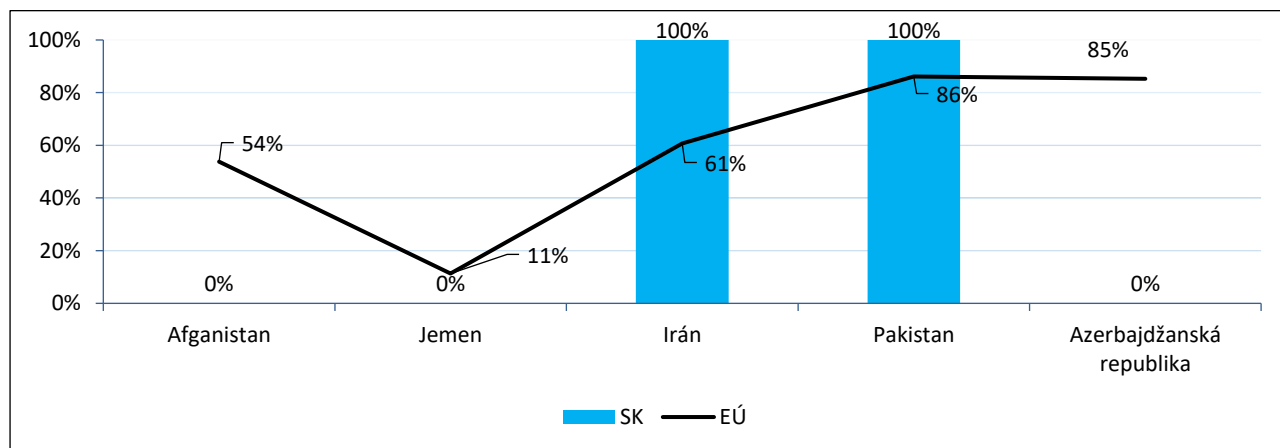
Graf č. 5: Žiadosti o azyl – rozhodnutia prvej inštancie v Slovenskej republike zoradené podľa výsledku (2015 – 2018)

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_asydcfsta](#)), údaje získané 29. 4. 2019

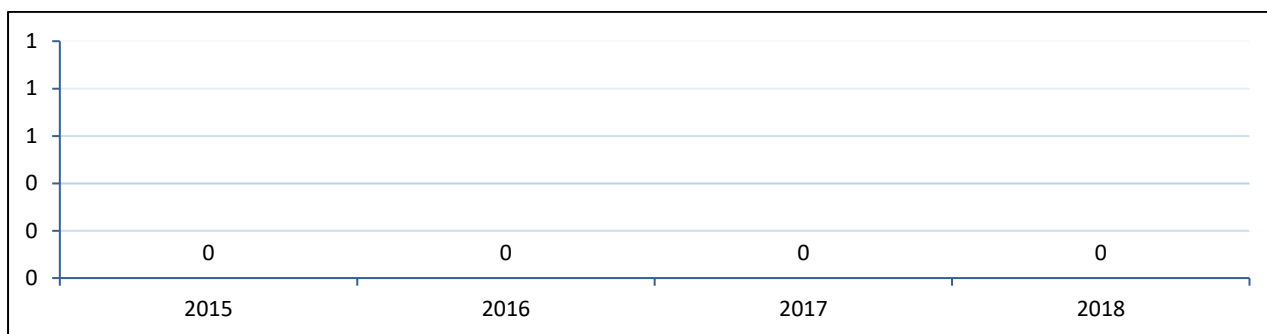
Legenda (zhora dole): 1) udelený status utečenca, 2) udelená doplnková ochrana, 3) udelená humanitárna ochrana, 4) zamietavé rozhodnutia

Graf č. 6: Miera zamietnutých žiadostí piatich najčastejších národností žiadateľov pri prvom pokuse v porovnaní s priemerom EÚ pre danú národnosť (2018)

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_asydcfsta](#)), údaje získané 29. 4. 2019

Graf č. 7: Presídlení štátni príslušníci tretích krajín v Slovenskej republike (2015 – 2018)

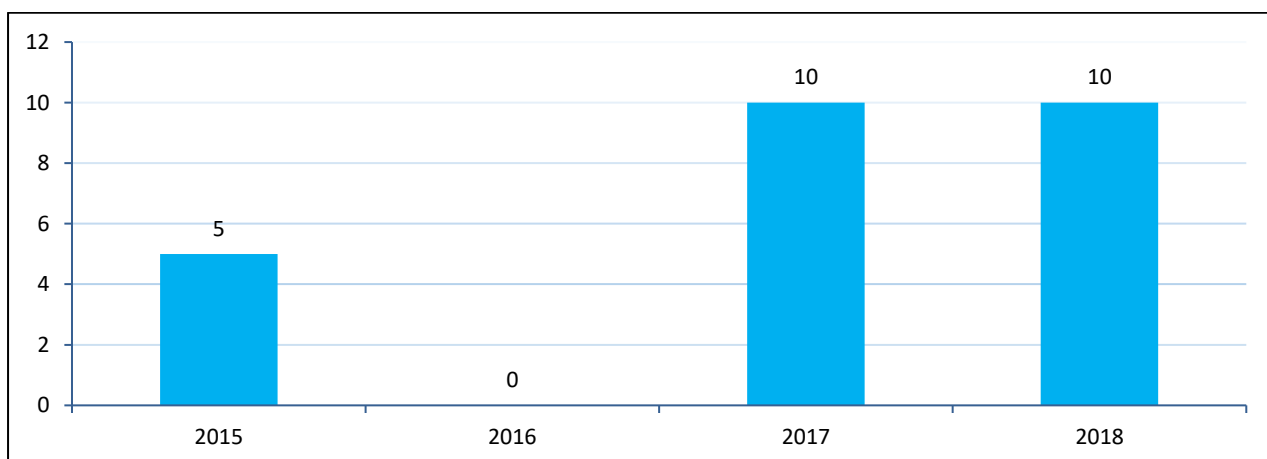

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_asyresa](#)), údaje získané 29. 4. 2019

MALOLETÉ OSOBY BEZ SPRIEVODU

Graf č. 8: Maloleté osoby bez sprievodu žiadajúce o azyl v Slovenskej republike (2015 – 2018)

Zdroj: Eurostat Žiadosti o azyl od maloletých bez sprievodu podľa občianstva, veku a pohlavia, výročné údaje (zaokrúhlené) ([migr_asyunaa](#)), údaje získané 2. 5. 2019.

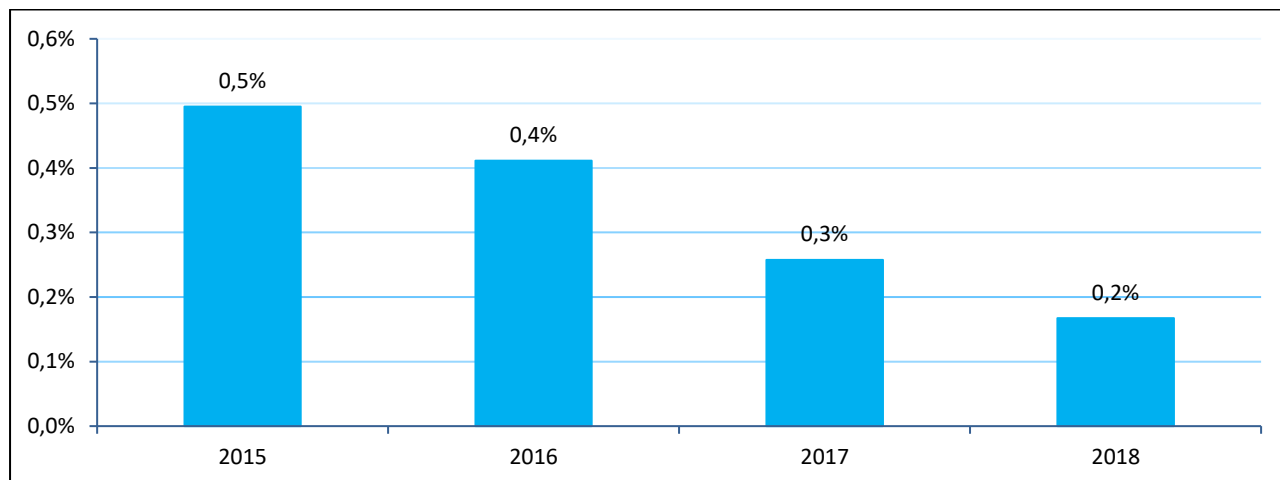
HRANICE, SCHENGEN A VÍZA

Tabuľka č. 3: Počet žiadostí o schengenského víza (2015 – 2018)

	2015	2016	2017	2018
Jednotné víza (krátkodobé víza)	76 491	62 472	41 639	26 797

Zdroj: Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti – kompletná štatistika o krátkodobých vízach vydaných krajinami v Schengenskej zóne

Graf č. 9: Žiadosti o udelenie jednotných víz prijaté Slovenskou republikou ako podiel celkového počtu žiadostí o udelenie jednotných víz na všetkých konzulátoch v Schengenskej zóne (2015 – 2018)

Zdroj: Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti – kompletná štatistika o krátkodobých vízach vydaných krajinami v Schengenskej zóne

Tabuľka č. 8: Päť krajín, v ktorých sa najčastejšie podávali žiadosti o víza do Slovenskej republiky (2015 – 2018)

2015		2016		2017		2018	
Krajina	Počet	Krajina	Počet	Krajina	Počet	Krajina	Počet
Ukrajina	45 727	Ukrajina	38 426	Ukrajina	16 299	Ruská federácia	9 513
Ruská federácia	11 268	Ruská federácia	13 085	Ruská federácia	11 478	Bielorusko	3 961
Bielorusko	8 811	Bielorusko	5 384	Bielorusko	4 148	Čína	1 980
Čína	1 944	Čína	3 456	Čína	1 810	Ukrajina	1 718
Kuvajt	1 186	Kuvajt	1 252	Turecko	1 401	Turecko	1 448

Zdroj: Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti – kompletná štatistika o krátkodobých vízach vydaných krajinami v Schengenskej zóne

NEREGULÁRNA MIGRÁCIA

Tabuľka č. 4: Počet štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým na vonkajších hraniciach nebol povolený vstup, u ktorých bola zistená nelegálna prítomnosť, ktorým bol udelený príkaz opustiť krajinu a ktorí boli vrátení na základe príkazu opustiť Slovenskú republiku (2015 – 2018)

Štátni príslušníci tretích krajín:	2015	2016	2017	2018
Vstup na vonkajších hraniciach nepovolený	465	750	1 085	1 755
Zistená nelegálna prítomnosť	1 985	2 035	2 590	2 635
Príkaz opustiť krajinu	1 575	1 735	2 375	2 500
Vrátenie na základe príkazu opustiť krajinu	1 230	1 410	1 740	2 115

Zdroj: Migračné štatistiky Eurostatu ([migr_eirfs](#))([migr_eipre](#))([migr_eiord](#)),([migr_eirtn](#)) údaje získané 3. 5. 2019

Tabuľka č. 5: Slovenskou republikou vrátení štátni príslušníci tretích krajín (2015 – 2018)

Rok	Vrátení v rámci opatrenia núteného návratu	Vrátení dobrovoľne	Vrátení v rámci programu Asistovaný dobrovoľný návrat
2015	275	418	57
2016	314	1 094	116
2017	353	1 387	43
2018	448	1 667*	80

Zdroj: EMN Slovenská republika

* Dobrovoľný návrat (vrátane asistovaného dobrovoľného návratu) zahŕňa: a) dobrovoľné splnenie povinnosti opustiť územie SR v lehote uvedenej v rozhodnutí o administratívnom vyhostení (AV) vydané na základe zistenia, že dotknutá osoba sa na území zdržiava bez povolenia, alebo b) keď bol cudzinec zadržaný na hraničnom prechode pri pokuse opustiť územie SR, kde sa zdržiaval bez povolenia, na základe čoho mu bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení.